ԺԳ. ՏԱՐԻ—ԹԻԻ 102 ՇԱԲԱԹ 1 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1900 12 ՐԱՄԱԶԱՆ, 1317 1 ՔԵԱՆՈՒՆԻ ՄԱՆԻ, 1316 13 ՅՈՒՆՎ. 1900 (Ն. Տ.)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆԽԻԿ

Պոլսոյ համար { Տարեկան 70 դրշ. Վեցամսեայ 35 „
Գաւառներու համար { Տարեկան 90 „ Վեցամսեայ 45 „ Եռամսեայ 23 „
Արտասահման { Տարեկան 23 Ֆր. Վեցամսեայ 12 „

Նամակ կամ ո եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել Տնօրինութեան:

«زاغك» ارمنيجه يومى وسياسى غزتەسى
مطبعه و اداره‌خانه‌سى
غلطه ده حمدى پاشا خان

Կ. ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Համտի-բաշա խան

Rédaction du Journal Arménien „DZAGHIK“ Galata, Pérchémbé-Bazar Hamdi-Pacha Han

ԾԱՂԻԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ

☛ 20 ՓԱՐԱ ՏՆՕՐԷՆ Ռ. ՍԱԳԱԵԱՆ 20 ՓԱՐԱ ☚

ՏԱՐԵԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

1890—1900

Վերջացող տարւոյն մէջ, մեր գրական գործունէութիւնն ալ, կրթական գործունէութեան պէս, ամուլ եղաւ կրնանք ըսել, առանց հերքուելու երկիւղի: Դիտենք լաստերով պէտք է վճռուիլ զուտ գրական գործ մը, որ տարւոյս ընթացքին մէջ լոյս տեսած եւ լոյս սփռած ըլլայ մեզ, գէթ Թուրքիոյ սահմաններուն մէջ: Ռուսահայոց մէջ, գրական գործունէութիւնը կրնայ աւելի ոգեւորեալ ըլլալ, գերման եւ ռուս գրականութեանց աղդեցութեան տակ, սակայն հո՛ն ալ վերջերս չէ արտադրուած գործ մը, որ ապրելու հաւանականութիւն ընծայէ: Հիմա բոլոր գրականութիւնն օրաթերթերու եւ հանդէսներու մէջ խտացած, եւ մնունդս գտած պարտուած է: Ու ի՜նչ գրականութիւն, ֆրանսական մաքի առաւել կամ նուազ նրբամիտ արտադրութիւններ, առանց կամ նուազ քմահաճոյ հայերէնի մը մէջ ստուած թանձրացած, հրապարակ կը նետուին անդուլ անդադար, զոր ընթերցող հասարակ ժողովուրդը չի կրնար մարսել, եւ եթէ մարսէ իսկ, ստամոքսային խանգործուն անխուսափելի կը դառնայ վազ կամ անագան:

Գրականութիւն մը, որ կ'ուզէ սիրուն դիր հետ ապրելու փառքը վայելել, պէտք է որ ազգային կեանքին հետ նոյնացած ըլլայ: Ե. դարու ոսկեղենիկ հանճարդութիւնն ապրած է ու պիտի ապրի սիրուն դէ ներուներ, դի անով դրուած են արուեստի մասհաններ, որքան կրօնական նոյնքան ոգեմային, ժողովրդական հոգւոյն ու մտքին հետ խօսող: Աչխարհին գրականութիւնը, որ դարուս կէսէն վերջ սկսած է ծաղկիլ, հազիւ քանի մը մասնաւոր կրցած է արտադրել, որք մասին վրայ կրնան համրուիլ: Իրաւ է որ հիմա գրագէտ չատ ունինք. վիպակ դրողն անվիճելիօրէն մեծ գրագէտի փառապակը զլուխը կ'անցընէ ինքն իր ձեռքով, եւ երբեմն ալ յաւակնութիւնն այնքան չատ ոտքի կը տանի որ կ'սկսի չհամրել նոյնիսկ դրողներուն որք թերեւս իր վարպետներն եղած են: Վերջերս եղան գրչակներ որք մինչեւ իսկ յաւակնեցան կարծել թէ արդի Հայերէնն իր գարգացումը կը պարտէր իրենց գրչին: Մարդիկ ա՛նքան չատցած էին իրերագրական իննկարուներու չղոմիլ ծաներէն որ կամաւ կը կուրնային՝ չտեսնելու համար գրական հերոսները, որք իրաւցնէ ծառացած էին արդի աչխատարարին գարգացման ճառակէտցան մինչեւ իսկ արգադրիչի դեր ալ առանձնել, բառեր կերտել եւ բառեր հնարել, 40—50 տարիէ ի վեր ընդունուած ու նրբացած ձեւեր վատրել, եւ անոնց տեղ վիժած ձեւեր գնել, այնպէս որ լեզուն այժմ խառնափնդոր եւ անկերպարան վիճակ մը ստացած է կրնանք ըսել: Աւա՜զ որ Գարունեանի կեանքը չատ չուտ գրուեցաւ, դի Գարունեան մը պէտք էր այդպիսիներն հասնելին վրայ նստեցնելու համար:

Թողլով մնուեալները, Պէչիքթաչլեանները, Դուրեաններն, Օտեաններն, Գարունեաններն, այլոլքն հանգերձ, արդիներուն վրայ միայն խօսելով, կրնանք ըսել թէ առաջին գծին գլուխը կը գրաւէ միչտ մեծանուն Մամուրեան, որոյ յիսնամեայ գրական գործունէութեան փառաւորումը տարւոյս գրական էն ոգեւորիչ դէպքն եղաւ: Իզմիր եղած էր արդէն արդի գրական գործունէութեան նախորդնն եւ իզմիր եղաւ Ս. մեծ գրագէտին փառաւորման փառքը վայելողը: Մամուրեանի հմայիչ գրչին բոլոր արտադրութիւնք կը փայլին ոչ միայն իրենց ոգւով, այլ մանաւանդ իրենց մաքուր ու օրինակելի հայերէնով, զոր նոր գրողներուն կրնանք իբրեւ տիպար մատնանիչ ընել: Մամուրեանի քերականութիւնն է արդի հայերէնի բուն քերականութիւնը: Ցարդ ոչ ոք հասարած է Մամուրեանին, որ Ֆրանսական եւ անգլ. մտաճնագրութեամբ մնած ըլլալով հանդերձ, գիտցած է իր ինքնութիւնը պահել ես ոչ գրագէտ եմ, եւ ոչ ալ ըլլալու յաւակնութիւնը ունիմ, եւ սակայն, որքան ըմբռնած եմ, նիւթ եւ լեզու, ոճ եւ ոգի նոյնացած ըլլալու են: Նիւթն ո՛րքան բարձր, ոճն ո՛րքան գունագեղ, բան մը չեն արժեր, եթէ լեզուին ընծայած առնմային ձեւերով եւ ոգւով չեն նոյնացած: Հետ մեզ, արդի հայերէնի էն մեծ նորոգիչը, բարեկարգիչը կը հանդիսանայ Մեծ. Մամուրեան: «Մասիս»ի խմբագրապետ Կարապետ Էֆ. Իւթիճեան, առանց մեծ գրագէտ մը ըլլալու, ո՛չ նուազ ծառայած է սակայն արդի հայերէնի զարգացման. բայց միչտ ընթանալով ա՛յն ուղիէն զոր հորդած է Մամուրեան: «Մասիս»ի խմբագրապետն ահագին թափառական Հբեայ մը կրցած է հայացնել վերլուծական լեզուով, եւ սակայն յաւակնոտներ այդ լեզուն ալ սրբագրելու ելած են, առանց ներդաշնակութիւն խանգարելով: Տարին, որ սկսաւ այսօր, թերեւս յոյժ երջանկական նմանօրինակ փառք մ'ալ վերապահած ըլլայ «Մասիս»ի բազմավաստակ խմբագրապետին, փառաւորե՛մ զոր մեք գոհունակութեամբ պիտի տեսնենք:

Արդէն յաւերժականութեան կտակուած վերջացող տարւոյն մէջ, եթէ մեկդի նետունք նոր ի նորոյ ի լոյս ընծայուած մեկ քանի դասագրքեր, բիչի դրողներու կողմէ այս կամ այն մանկական թաքուն ախտերու վրայ պրուած տեսարաններ, իբր թէ գրելու ուրիչ բան մը չգտնելին, մեր լոյոր գրականութիւնը կը մարմնանայ հանդէսներու եւ լրագրերու մէջ: Պարբերական հանդէսներու մէջ, Հանդէս Ամսօրեայ, Բազմավէպ, Արեւելեան Մամուլ միչտ առաջնակարգ դիրք մը բռնած են: Ուրիչ պարբերականներ, ինչպէս, Մասիս, Հանդարտիակ եւ Բիւրակն, մերթ ընդ մերթ ընդհատուած եւ կտղն ի կտղ չբղխան մը ըլլորեցին. իսկ Ազգ. լրագրերէ հին թերթերու մսխիներէն կարծես իրենց վիճակի դիմաթարը վերածնած, բազմապատկուեցան: Տարւոյս սկիզբն արդէն 20 փարանոց երկու մեծ թերթեր ունէինք, յաջորդաբար ունեցանք նաեւ 10 փարանոց երկու փոքր թերթեր, որոնք ամէնքն ալ ժողովրդական սկզբ մը կը լրացնեն անչուչտ: Ամենուն համար ալ, աննախանձ ոգւով, յաջողութիւն մաղթելով հանդերձ, կը փափաքինք բիչ մը աւելի համերաչխութիւն տեսնել վարիչներուն միջեւ, վտանգի օրաթերթերէն որ երբեմն, ի դէպ եւ յանդէպ, յանուն հանրային կարծեաց խօսելու սովորութիւն ունին, թէեւ այդ հանրային կարծիք ըսուածն երբեք գոյութիւն չունենայ, կամ իրրեւ անտէր սպրանք, ձրի առնուի ծախուի. պէտք չէ գայթակղութեան առիթ ընծայել ժողովրդական խանգործուն դծած նկատումներով գայթակղութիւններ սփռելու: Թո՛ղ օրինակ առնեն անպլիական եւ ֆրանսական Մամուլներէն, որոց վարիչք թէեւ տարին ի բուն կարծեաց տարրերութիւններ ունենան այս կամ այն հանրային խնդրոյ վրայ, բայց տարւոյն մէջ դէթ օր մը կը յիշեն իրենց պաշտօնակցութիւնը:

Իսկ հանդէսներուն գալով, «Հանրագիտակ» նոր ձեւափոխութեամբ սկսաւ հրատարակուիլ իրրեւ չաբաթաթերթ, իր անուան համապատասխան պարունակութեամբ, եւ դիտական, պատմական, արուեստական եւ ուսումնական խնամուած տեսութիւններ ու գրական ընտիր հատուածներ տալով, եւ իր գրական բեմը բաց հռչակած է թէ՛ տեղացի եւ թէ գաւառացի այն գրիչներուն առջեւ, որք արժանիք մը ի յայտ կը բերեն ընդգրկելով բարին ու օգտակարը:

Իսկ Մասիս, տարւոյս վերջին օրն իսկ հրապարակ կուգայ իրրեւ գրական չաբաթաթերթ, բաղմադիմի փոխհրութիւններ կրելէ ետք, զոր կը փափաքինք տեսնել իրրեւ վերջին հանդրուան մը ձեւափոխութեանց մէջ:

Հուսկ ուրեմն նոր տարին չնորհաւորելով մեր պատ. ընթերցողներուն, կը մաղթենք գործոց յաջողութիւն եւ բարօրութիւն:

Բ.

ՏԻԿԻՆ ՍԱՐԱ ՈՒԻԼՍՐՆ ԹՂԹԱԿԻՑ ՏԷՅԼԻ ՄԷՅԼ ՕՐԱԹԵՐԹԻՆ ՊՕԷՐՆԵՐԷՆ ԳԵՐԻ ԲՌՆՈՒԱԾ

ԿԱՂԱՆԴԱԶԷՔԸ

Գղտիկ, սիրուն սենեակի մը մէջ, մինակ, միս մինակ, լայն լազմոյի մը վրայ, քով քովի ու ձեռք ձեռքի՝ նստած էին երկու նչանածները:

Դուրսը, փողոցի մէջ, յոյն լակոտներու անձոռնի ու այլանդակ ձայները՝ խառնուած ճաթած թմբուկներու կկոցուր ու միօրինակ տպտպուքներուն, ընդհանուր վրվրուք մը յառաջ կը բերէին, եւ ատոնց ձայնը մերթ ընդ մերթ զրեթէ անլսելի կը դառնար լռիկ-ծածկերու ցատկոտուն, զըւարթ ու խլացուցիչ եղանակներուն մէջ:

Ու երկու նչանածները գլուխ գլխի անո՛ւշ անո՛ւշ կը խօսակցէին, եւ զուրսի աղմուկն ու ժխորը, կանգո՛ն, վառվռո՛ւն, կը հասնէր իրենց ականջին, տակաւ մեղմացած, մարմրուն, անորոշ, թաղելով զանոնք քաղցր, մեղկ երազներու մէջ: Երկու նչանածները կը խօսէին դրաւուած, զմայլած, այն ապագայ կեանքին վրայ որ իրենց առջեւ կը պատկերանար, կեա՛նք մը որ հեռուէն իրենց ակնկալած ու զերազանցապէս երջանիկ կը հեռանկարուէր:

Չիրար պիտի պաչէին, պիտի հոտուըտային զիրար՝ պղտիկ, աղուոր, խարտեաչ, անմեղանակ կապո՛յտ աչուըներով հրեչտակներու բոյլէ մը չրջապատուած որ իրենց կապը, սէրը անխզելի պիտի զարձնէր: Ու հիմակուընէ երկու նչանածները աղուոր աղուոր ծրագիրներ կը չինէին, երջանկութե՛ան ծրագիրներ, կը մտածային իրենց զաւկներուն վրայ, անոնց կրթութեան վրայ: Մ՛, աչխարհ իրենց պիտի նախանձէր:

Ու զուրսը, կը լսուէին միչտ յոյն լաձերուն այլանդակ, անճոռնի ձայները՝ իրենց ճաթած թմբուկին միօրինակ տպտպուքներէն ընկերացած, որոնք բաներ մը պղոչտային անհասկնալի բաներ, միօրինակ ու զանակով ու իմաստով ա՛յն:

—Այո՛ղ վաչկա՛ . . .

Ու նչանածները հիմա լռե՛ւ, անձա՛յն, քով քովի ու ձեռք ձեռքի, կը խորհէի՛ն, կը խորհէի՛ն, անո՛ւշ երազներու մէջ միսրճած:

Յանկարծ, զեռատի աղջիկը սթափած իր խոկումնքներէն ներդաչնակ, ճլվլատցող ձայնով մը ընդմիչեց լռութիւնը՝ որ տակաւ կը ծանրանա՛ր, կը ծանրանա՛ր . . .

—Ինչ կաղանդէ՛ք պիտի տաս ինծի:

Ու երիտասարդը, հմայքի, զուրզուրանքի ժպիտ մը չրթունքին վրայ, չամրաբար կատոյտ թաւիչէ տիփիկ մը հանեց իր գրպանէն:

—Ինծի՞ է սա:

Ու զեռատի աղջիկը, չարաճճի մանուկի մը հետաքրքրութեամբ, չափչտակեց տիփիկը նչանածին ձեռքէն:

—Ա՜հ, պոռչ մը: Դիտե՛մ, դիտե՛մ որ զլուս չես մտնար . . . բայց . . .

Ու զեռատի աղջկան դէմքը չանկարծ տխուր արտայայտութիւն մը առաւ:

—Ես քեզ չմտատացի . . . մոռցա՛յ, մոռցա՛յ . . .

—Հոգ չէ, սիրելիս, հոգ չէ:

—Բա՛յ, ըսէ. ի՞նչ կ'ուզէիր որ տայի քեզի:

—Շատ պզտիկ բան . . . ոչի՛նչ:

—Ի՞նչ, ի՞նչ, ըսէ, ի՞նչ:

—Պաչի՛կ մը:

—Պաչի՛կ մը՞ . . . ատով կը գոհանա՞ս, հարցուց մանկամարդ աղջիկը՝ միամիտ չեչտով մը, եւ թեթեւ վարանումէ մը ետք:

—Այո՛:

—Ա՛ռ ուրեմն:

ԵՐՈՒԱՆԴ ԹՕԼԱՑԵԱՆ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Ազգաբնակութեան եւ առեւտրական յարաբերութիւններու աճման հետ, Զինաստանի մէջ առհասարակ ղգալի եղած է թղթատարական աւելի արագ եւ աւելի կանոնաւոր հաղորդակցութեան մը պէտքը: Պաչտօնական ո՛չ մէկ կազմակերպութիւն չկենալուն բերմամբ, մեծ քաղաքներու առեւտրական հաստատութիւնները համաձայնած են թղթատարական կայաններ բանալ զրեթէ ամէն տեղ: Այս կայանները բազմապատկուած են իւրաքանչիւր քաղաքի մէջ, այնպէս որ Հոնկ-Քոնկի մէջ ասոնց թիւն աւելի է քան 30, Շանհ-Հայի մէջ՝ 200, եւ իւր Յառաջ մինեւնոյն գաւառի կամ զանազան տեղերու խմբակները (սէնտիքա) կը մրցին իրարու հետ, մրցակից ընկերութիւններու գործակալները այդ միջոցին առանձ կ'երթան իրր ընտրելի ներկայանալու եւ չաղակրաւելու համար: Նամակներու եւ ծրարներու փոխադրութեան իրր միջոց, կը գործածուին ձիեր, ջորիներ, ի հարկին նաեւ փաչիկներ կամ հետիոտն սուրհանդակներ: Որչափ հնար է դեռերու վրայ կը ճամբորդեն այս վերջիններս թղթատարական նաւակներով: Որոչ նամակատուրք չկայ, այլ եւ այլ խմբակներ կը բարձրացնեն կամ կը զեղչեն այդ տուրքը, խնդրանքներուն, հեռաւորութեան, ուղարկելի առարկաներուն ծանրութեան եւլնի համեմատ: Հնտեւաբար պարզ նամակի մը տուրքը կըրնայ մեծապէս տարբերիլ: Այսպիսի կազմակերպութեան մը հանդէպ, ամէն կասկած ներելի կը դառնայ . . . : Սահմարական տուներուն կողմէ կազմակերպուած այս թղթատարական կայաններէն իզատ կան պաչտօնական նամակատուներ, որոնք սակայն կառավարական պաչտօնատրեր, եւլն. փոխադրելու ատհմանուած են: Պաչտօնական թղթատարութեան վերատեսչութիւնն ենթակայ է պատերազմական նախարարութեան, եւ անհատական ծախքեր կը պատճառէ Դանձուն: Վերջապէս օտարանպատակները բոլոր բայ նաւատնդիսաներուն մէջ թղթատարական գործակալութիւններ հաստատած են իրենց պէտքին համար, բան մը որ տարօրինակ չփոթութիւն մը կը պատճառէ Չինաստանի թղթատարական վարչութեան:

—Օգէ զրկումը կ'անչնչացնէ մարդս հինգ վայրկենէն, քնէ զրկումը՝ տասն օրէն, չրէ զրկումը՝ չարաթէ մը, իսկ սընունդէ զրկումը՝ պարապանութեան համեմատ աւելի կամ նուազ երկար ժամանակամիջոցէ մը յետոյ:

—Երկրագունդիս դիւաւոր անասունները կը լաչխուին հետեւեալ կերպով:

Ռուսաստան, ակրոն		485,000,000
Միացեալ-Նահանգի ակրոն		476,000,000
Բանասա	»	174,000,000
Պրէզիլ	»	135,000,000
Սկանտինաւեան թերակղզ.		63,000,000
Աւստրիա	ակրոն	46,000,000
Գերմանիա	»	33,000,000
Ֆրանսա	»	23,000,000
Իտալիա	»	11,000,000
Սպանիա եւ Բորտուգալ	»	9,000,000
Ալժէրի	»	6,000,000
Մեծն-Բրիտանիա	»	2,000,000
Պելժիա եւ Հոլանտա	»	1,500,000

Մէկ ակրոնը հաւասար է 4050 քառակուսի մետրի:

—Նորագտակ աւտւաինները պարտին մանաւանդ ճչդիւ հետեւիլ յետագայ ոսկեղէն կանոններուն. ի սկզբան, քիչով բաւականանալ:

Ի նկատ չառնուլ ճոխագոյն տուները եւ չնախանձիլ անոնց մեծածախս կարասիներուն:

Կատարեալ անկախութիւն մը պահելու ճիգ թափել եւ ամէն ձեւի տակ պարտքերէ չափազանց զգուչանալ:

Զգուչանալ գործելէ այն անխոհեմ մտայնները՝ զորս ձեր երկուքին ալ ծնողքը դործած են զուչ:

Միչտ զուարթ ըլլալ տան մէջ, հակառակ բոլոր այն տաղտուկներուն՝ զորս կըրնան պատճառել կեանքի գործերն ու դժուարութիւնները:

Ցիչել միչտ թէ ուրիչներուն կարծիքը կարեւորութենէ զուրկ է, բաւական է որ դուք զոհ ըլլաք իրարմէ, ձեր պարտքերը կատարած ըլլալու գիտակցութիւնն ունենաք եւ ձեր ծախքերը չափաւորէք ձեր միջոցներուն համեմատ:

ՊՏՏՈՒԱՑՈՒ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԵՂ
ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է ամեն օր, բացի տոնական օրերից։—Խմբագրատուն և տպարան՝ Ալեքսանդրապոլ, Վասիլի Ղազարյանի տուն։—Հեռախոս № 70։ Ստացման և գնման գները տես առաջին էջում։

ՕՐԱԿԱՐԳՈՒԹՅՈՒՆ ԶՈՐԱՎՈՐ ՄԱՐՄՆԻ ՀԱՄԱՐ

(Շար. 8)

«Ահա այդ իսկապես ճշմարիտ է, որ մարդ մարդուն հրեշտակ է պետք, որ ասի նրան, թե ինչ է ճշմարիտ երջանկությունը, որ ցույց տա նրան ճանապարհը դեպի այդ երջանկությունը։ Ես ինձ համար հրեշտակ չեմ գտել, որ ասի ինձ, թե ինչ է ճշմարիտ երջանկությունը, որ ցույց տա ինձ

Կարիազայէ կը հեռագրուի թէ Հնդկաստանի կառավարութիւնը տեղեկութիւն չունի Աֆղանստանի գործոց չիմքութեան նէն։ Մինչեւ հիմա եկած լուրեր ընդհակառակն հանդարտ կը ցուցնեն կացութիւնն այդ երկրին մէջ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ.— Վանաձէրպիճէդ ի մօտոյ Եւրոպա պիտի երթայ խորհուրդ հարցնելու ամերիկեան ընկերութեանց չահաբաժին ունեցող պրամատէրներուն, ամերիկեան երկաթուղեաց ընկերութիւններուն մէջ ներգաչնակութիւն գոյացնելու նպատակաւ։

ԱՆԳԼԻԱԴԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Վերջերս չատ լսուսնցաւ թէ Անգլիա եւ Գերմանիա գաղտնի գաշնագիր մը ստորագրած են, Բորդուկալի ափրիկեան ստացուածներն իրենց մէջ բաժնելու, ի փոխարէն զրամական պիւրու թիւններ ցոյց տալով Բորդուկալի։ Բայց կ'երեւի թէ այս ամէնը զրոյց են եղեր, ոբովհետեւ Լիզպոնայի կառավարութիւնը սա կէս պաշտօնական պիկոյին հրատարակել տուաւ.— «Անգլիական եւ գերման կառավարութիւնք նախապէս իրենց մէջ համաձայնելով իմացնային Բորդուկալի որ եթէ փոխառութեան մը պէտք ունենայ իր ելեւմուտքը վերակազմելու նպատակաւ, կառավարութիւնք տրամադիր են գործողութեան յանձնառու ըլլալու։ Միեւնոյն ատեն իմացնային թէ իրենց համաձայնութեան խարիսխն է ճանչնալ Բորդուկալի գաղթային տէրութեան ամրողջութիւնն ու բորդուկէզ ազգաբնակութեան օրինաւորութիւնը բորդուկէզ ստացուածոց վրայ։ Իմացնային նաեւ որ, եթէ Բորդուկալ փոխառութեան դիւրութիւնն ընդունի, իր գաղթային ստացուածներու մաքսատուրց երաչխաւորութիւնը պիտի բաւէ Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ համար։ Բայց բորդուկէզ կառավարութիւնն յայտարարեց թէ այդ պիտի փոխառութեան մը պէտք չունի, եւ այսօր ալ գարձեալ Բորդուկալ փոխառութեան պէտք չունի»

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Ի ՊԵԼԿԻԱՏ.— Եանբա Բօնգանդիսովիչ անուն երեսփոխան մը սպանուած պտուկեցաւ Մարվճէլի մէջ։ Դիակը գաչտին բաղմաթիւ հարուածներ կը կրէր։ Եանբա ազբատ էր եւ ո՛ եւ է ունմնական թշնամի չունէր, բայց ի իր վերջին ընտրութեան պահուն ունեցած ընդդիմադիրներէն։ Սիրտ քննութիւն լացուած է ոճրագործն կամ ոճրագործները երեւան հանելու համար։

ԲԱՐԻԶԻ ԵԻ ՊԵՐԼԻՆԻ միջեւ հեռաձայնական հաղորդակցութիւնը պիտի սկսի փետր. սկիզբէն։

ՀԱՆԹԱԾՈՒԹԻՒՆ զինը վրայ գրեր է ի Թեղերատուրկ 40%։

ՏԻՐԻՆ ԹԵՒԻ, որ Ցրանսայի սիկինները կոմմէ Լմնան գացած էր Լուիզ Մասէի համար ներում խնդրելու, ընդունուեր է թագուհին մանաւոր գարտուղարին կողմէ, որ յայտարարէ թէ չի կըրնար այդ խնդիրը ներկայացնել Ն. Վեհափառութեան, այլ խոստացեր է խնդրագիրն յանձնել ներքին գործոց նախարարին։ Բայց նախարարը պատասխաներ է թէ չի կրնար միջամտել ոճրագործ կնոջ պէտ արտասանուած վճռին։

Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ.— Վանայ առաջնորդական ուղղապահ Տ. Ներսէս Եպիսկ. Ասլանեանի վերջին հեռագիրը, որով վրայ խոսած ենք արդէն, կարծես արձագանգ կուտայ ուրիշ պատառներու մէջ ալ, ալ զանազան պատառներէ առաջնորդներ եւ առաջնորդական ուղղապահներ սկսած են նոյն իմաստ գրութիւններ ուղղելու Պատրիարքարան, ապատնալով հրաժարիլ, եթէ իրենց խնդրած նպատակներն անյապաղ չգրկուին։

Նպատակ յանձնաժողովը այս կէսը նկատի առնելով է որ իր նախընթաց օրուան նիստին մէջ որոշեց նպատակները փոխադրել, ինչպէս որ երէկ գրած էինք։

—Երէկ Ս. Պատրիարք Հայրը Ա. Վրծ. Տէր. Ներսէսեան Տիգրան էֆ.ի հետ կայս. Պալատ գնաց։ Ցետոյ ժամը 10ին առնուելով պէյերը հոն անցուց։ Այս առաւօտ նորէն պիտի գնայ Մայր-եկեղեցւոյ ժառերգութեանց եւ ապա Պատրիարքարանի մեծ գահլիճին մէջ պիտի ընդունի Ամասդի առաքելական տաճարին հոգեւոր ժողովրդապետ-մնծաւոր Հ. Բարսեղ Վ. Զատոյեանի ծայրագոյն վարդապետութեան աստիճանի տաչտութեան հանդիսաւոր արարողութիւնը պիտի կատարէ։

Թագական խորհուրդ կը խնդրէ ամէն պատեհական ազդայիններէ հաճիլ ներկայ գտնուիլ այդ բացառիկ հանդիսիս եւ ընդունիլ կանխաւ իւր շնորհակալագ հաւատացքն։

Օրթաքէօյ 28 Դեկտ. 1899
Թագական Խորհուրդ Կաթողիկէ Հայոց
Սրբ. Երիզոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ
Օրթաքէօյի եւ Մերձ. Թաղից
(ԿՆԻՐ)

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 12 Ցունվ.

Ցրանսական Ռանթ		100 07
Օսմ. Ռէնթ	»	283 —
Օսմ Ֆոնտ. ակրի Դ.	Ֆր.	22 90
Բուռվլի երկաթուղի	Ֆր.	128
Իտալական		93 82
Օսմ. Պանքա		565 -
Սպանիական		67 55
Թրանսվալ		53

ԱՆԳԼՈ Պանքային չարաթական հաչուեհկշիռ ցոյց կուտայ թէ մնառազարմր 1,231,000 ոսկի եւ պանքաոմներու պահեստը 1,169,000 ոսկի աւելցած են։ Դանձելի տոմսերուն քանակութիւնն ալ 693,000 ոսկի աւելցած է։ Պահեստի դոլարին հանհմատութիւնն է ուրուն 39,47% փոխանակ 38,58ի։

ՄԵՐ ՆՈՐ ԹԵՐԹՈՆԸ

Երկուշաբթի օրուընէ սկսեալ օր ընդ մէջ պիտի հրատարակենք Եւրոպական կեանքէ քաղուած չաղաղնց հետաքրքրաշարժ վէպ մը,

ԱՆԻԾԵԱԼԸ

որուն մէջ կը պատկերանան կեանքի խիստ սրտառուչ տառմներ, հոգեկան քօսմնասրսուռ տառապանքներ, անսիրա, վատ ու չարագործ մօր մը տիպարը, եւ իր կնոջմէն խարուած ու միշտ զայն սիրող ամուսնի մը պատկերը։

ՍՆԻՏՆԱՒԻն հեղինակն է Ցրանսայի ամէնէն ժողովրդական վիպասաններէն

ՄԱՔՈՒՄ ՎԻԼՄԻԷ

որուն գործերը մեծ յաջողութիւն գտած են Բարիզի մէջ։

ՍԵՒ ԱԴԱՄԱՆԴի աւարտելուն, պիտի սկսինք ամէն օր հրատարակել մեր այս նոր թերթօնը։ Վէպիս թարգմանիչն է «Ծաղիկ»ի խմբագիրներէն՝ Պրն. Երուանդ Թալասեան, որ կը թարգմանէ նաեւ ՍԵՒ ԱԴԱՄԱՆԴԸ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԼԱՒՄԼԸՔի արարողութիւնն երէկ կատարուեցաւ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին կառքով յիշեալ մզկիթը գնաց, եւ Ուրբաթի աղօթքէն վերջ, Կայս. Պալատ վերադարձաւ հանդիսաւոր թափորով։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Արեւելեան երկաթուղւոյ ընկերութեան տնօրէնն Մ. Հիւկնէն, Անգլ. դեսպանատան պահականաւուն հրամատարն ու ընտանիքը, Պուլկարական գործակատարին եղբայրը, եւ ուրիշ օտարազգիներ որոնցմէ ոմանք արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Սերպիական դեսպան Մ. Նովագովիչ առջի օր Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք բաշայի հետ։

ԼՈ. ՀԷՑԷ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պոլսոյ Հոլանտական նորընտիր դեսպան Մ. Վէքէրլէն մեկներ է Լա Հէյէ, եւ Պերլին ու Վիեննա հանդիպելէ վերջ, մայրաքաղաքը պիտի գայ։

ՄԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ գեսպանատոնորդող Օսմ. պատուիրակ Թիւրխան բաշա եւ Նորի պէյ, Լա Հէյէ մեկնելէ առաջ, Հոլանտայի Վիլհելմինա չնորհալի թագուհուն ներկայանալու պատիւ ունեցեր են։

ԱՌԻՏՍԱԿԱՆ դաշնագրերու նորոգման բարձր յանձնաժողովն Երկ. օր վերսին գումարուեցաւ Համարակալութեան Դիւանի նախագահ Հասան Ֆէհմի բաշայի նախագահութեան տակ, եւ զբաղեցաւ հին գաշնագրերուն քննութեամբ։

Աէրվէդի խօսքին նայելով, Թուրքիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ կնքուելիք առեւտրական նոր գաշնագրին բանակցութիւնք աւարտած են եղեր։ Այս լուր կանխատես կը մնայ մեզ Աւետարանի բոլոր գաշնագիրք ի միասին պիտի նորոգուին ընդհ. եւ հատուածոր ակացոյցներու համաձայն, որոց վրայ դեռ բանակցութիւնք իսկ սկսած չեն։ Ցանձնաժողովը նախնական պատրաստութիւններ միայն կը տեսնէ։ Անտառակոյս առեւտրական գաշնագրերու նորոգումն, կայս. գանձը պիտի օգտուի ոչ թէ 800,000 ոսկի, այլ թերեւս 1,800,000 ոսկիի։

ԱՑՎԱՃԳԻի ԳԵՏՆԱՁՈՐԺԸ.— Անցեալ Բշ. գիշեր, Այվաճըգի մէջ պատահած բուռն գետնաշարժին վրայ արդէն տեղեկութիւն տուած էինք։ Վերջին լուրերու նայելով, գետնաշարժի ցնցումն զգացուեր է նաեւ Տարտանէլի եւ Էզմիրի մէջ։ Այվաճըգի գաւառական Զէթմիի Քէպիր վէ Սազիր եւ Նուսրէթէ գիւղերուն մէջ 20 տուն, 1 մզկիթ եւ 1 եկեղեցի փլեր են։ Տուներ, խանութներ եւ ուրիշ չէնքեր ալ առաւել կամ պակաս վնասուեր են։ Բայց մարդու վնաս չկայ։ Նիւթական վնասը 1,500 ոսկւոյ չափ է։ 13 ընտանիքներ յետին թշուառութեան մատնուած են։

ԱՆՏԻԼԻԻի նորընտիր Պատրիարքին՝ Տ. Մելիտոսի պաշտօնը վաւերացնող կայս. Ցէրմանը ղրկուած է ի Դամասկոս։

ԲԱՐԻԶԻՆ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԸ.— Ցայտնի է թէ Թուրք վաճառականներէն Նէմլիղսատ Թահսին բաշա ժամանակ մը ի վեր կայս. կառավարութեան հետ բանակցութեան մտած է քարիւղի վաճառման մենաշնորհը ձեռք բերելու համար Թուրքիոյ քանի մը ծովեզերեայ քաղաքներուն մէջ, ուր այս նպատակաւ մեծ կազմարարներ ալ պիտի չինէ։ Կ'ըսուի թէ երկու Թուրք վաճառականներ ալ, Պերութցի Հապիպ Էֆէնտիներ Ցիկէնտեր Թրատ էֆ.ենտիներ մէջ քարիւղին վաճառումը մենաշնորհի վերածելու պատճառութիւն կը խնդրեին։ Ցաւալի է որ աղքատին վատնելիք լոյսն անգամ չատ կը տեսնեն այս փորկուչտ մարդիկը։

ԴԱՄԱՍԿՈՍի մէջ անսովոր կերպով խիստ ձմեռ մը կը տիրէ։ Վերջին օրերս առատ ձիւն տեղացած է։

ԴԸԶԸԼ-ԹՈՓՐԱԳԻ անկարանէն 36,000 որթատունկ ղրկուեցան Մանիսա։

ԼՏԻՐՆԷի մէջ տեղացող յորդահոս անձրեւներուն պատճառաւ, Թունճա եւ Արա գետերը յորդեցան։

ՍԵՒ ԾՈՎԻ մէջ զանազան նաւաքեկութիւններ պատահած են։ Ի մէջ այլոց, քարիւղաբարձ երեք առագաստանաւեր ընկղմած են։

ՀՐԴԵՀ.— Սեւանիկի մէջ, Տիկին Մուսուրիի վերաբերող տուն մը, որ 18,000ֆր.ի ապահովագրուած էր, այրեր է վերջին օրերս։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ Պարտուց Վարչութիւնը, կ'ըսէ անգլ. Թերթ մը, Օսմ. Կայս. Պանքային մէջ ունի 27 միլիոն ղ., որ անտոկոս կ'ապասէ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Պանքային ուտանող արուած կալուած մը չիկրնար ծախուիլ, ուրիշ պարտքեր վճարելու համար, մինչեւ որ Պանքան իր փոխ տուած դուարը կանխաւ չգանձէ։ Այս դրութիւն վնասաբեր ըլլալով ուրիշ պահանջատէրներու, ըստ որում պարտական մը իր հողերը պահանջատիրոջ մը ձեռքէն ազատելու համար, Երկրագործական Պանքային փոխառութիւն մը կնքելու հնարքին պիտի դիմէր, գործական գործոց նախարարութիւնը խնդիրն ի նկատ առած է զոհացուցիչ լուծում մը տալու համար խնդրոյն։

ԱՆԴ. ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ վիճաւորական կցորդը Սոֆիա ուղեւորեցաւ։

ՍԵԼԱՆԻԿ-ՍԿԻՒՊի երկաթուղւոյ գնին վրայ անցեալ Դշ. օր ժայռի ահագին բեկոր մը ինկաւ մօտակայ լեռնէն փրթելով։ 4 ժամ հարկ եղաւ գիծը նորոգելու եւ մաքրելու համար։

ՋՄԵՌ.— Զիւնի ահագին կոյտեր այս պահուս կը ծածկեն Թուրքեստէլլէն սահմանագլխին գտնագան կէտերը։ Վերջին օրերս Այա—Իլիա պահականոցին մէջ քանի մը հէլլէն զինուորներ ձիւնին տակ մնալով, չարաշունչ հրացանի հարուածներ արձակեցին։ Այս հրացանաձգութիւնն նախ չատ զարմանք պատճառեց օսմ. պահակներուն որ սահմանագլխին տակի կողմը կը կեցային. բայց չատ չանցած, հասկցան թէ օգնութիւն կը խնդրուէր Օսմ. հրամատարն այն առեն մէկ քանի զինուորներ ղրկեց այն տեղը, ուսկից կատպային հրացանի պայթման ձայները։ Օսմ. զինուորները մեծ աչխատութեամբ յաջողեցան փրկել հէլլէն զինուորներուն կեանքն, որք երեք օրէ ի վեր փակուած էին պահակատնոցին մէջ։

ՄՈՎԱՑԻՆ Ա.ՂԱՏՔ.— Դեռ ո եւ է ճիշտ լուր չէ առնուած Ցրանսական Բիւէ-լը-Կոան չոգենաւին վրայ որ երկու չաբաթ առաջ Օսեասյէ մեկնած էր եւ արմատք ու 4000 ոչխար կը տանէր Ձէզայիր։ Այս չոգենաւին սարոզութիւնն էր 3550 թոնօ։ Առնուած միակ լուրը սա է թէ Տարտանէլի նեղուցէն անցած էր։ Այնուհետեւ չի գիտցուիր թէ ինչ եղած է։ Դժբախտաբար կը կարծուի թէ լայ ծովու մէջ ընկղմած է, որովհետեւ Մէդաժըրիի չոգենաւ մը որ Մարսիլիայէ կուգար, ճամբան տեսած է որ չուրին վրայ բազմաթիւ ոչխարներ կը ծփային։

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԻ ԽՆԴՐԱՆՔ.—Սելանիկի մէջ բնակող պարսկական հպատակ մը, Նիքօլա Մաչէ անուն, հարստանալու համարեզ մէջտղ մը գտեր է։ Մասպահ խոստքին նայելով, Սելանիկի կուսակալին ներկայացուցեր է երկու խնդրագիր, որոնցմով կը խնդրէ. 1.—49 տարուան մենաշնորհ օտար երկիրներէ ներածուած չաքարին մէն մի քիլոյէն մէկ ղրչի յատկութեան մաքսատուրք ժառնելու, այսինքն արդի գնոյն վրայ 50%։ 2.—49 տարուան մենաշնորհ սիկարի թուղթի վաճառման համար, 120 թերթոց պրակը 20փր. գնով։ Շաքարէն առնուած յատկութեան տուրքին արդիւնքը պիտի յատկանայ 25% պաշտօնեից թոշակներուն եւ 75% Օսմ. գանձուն, որ 537,500 ոսկւոյ տարեկան հասոյթ մը իրացուցած պիտի ըլլայ։ Սիկառի թուղթին վաճառման վրայ ալ, մենաշնորհին տէրը կայս. գանձուն պիտի թողու պրակին 4 փարա, ինչ որ 200,000 ոսկւոյ տարեկան հասոյթ մը պիտի ըլրչ։ Ահա խելացի Դուխթ ժ՚ալ որ մենաշնորհի սիրով կը տոչորի։

ՆԱՐՈՏՆի ԲԱՒՎ. կը ծանուցանէ թէ Ցէրմինեան իշխանին ու Զարին միջեւ չատ սիրալիր հեռագրեր փոխանակուեր են։

Զարը, Ծիննդեան տօնին առթիւ, իր սանին Պօրիս Իշխանին ղրկեր է իր լուսանկարը եւ Թէյի սպաս մը։

ԲԱՐԻԶի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ «Փարպէն» մարտանաւը Պոլիս պիտի ղըրկուի «Բոլմօ» պահականաւին յաջորդելու համար։

ՊՈՒԼԿԱՐ թերթ մը կ'ըսէ թէ Պուլկարիոյ ազգային պանքան հակակչիռ մը ի գործ պիտի գնէ այն եկամուտներուն վրայ զոր Պուլկար կառավարութիւնը, իբր երաչխաւորութիւն, յատկացուցած է իր կնքած նոր փոխառութեան վճարման համար։

Երկու վարժ գրաչարներու պէտք կայ։ Դիմել «Ծաղիկ»ի տպարանը։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 11 Ցունվ.— Պատերազմական պաշտօնատունը կը ծանուցանէ թէ Անգլիացիք իրենց բոլոր վիրքերը կը պահեն Թուկապէրկի մէջ։

—Պատերազմական Պաշտօնատունն ո եւ է լուր չհաղորդեց պատերազմին վրայ։ Մամնաւոր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Պօէրները Ցնվ. 8, Բշ. օր վերկած են որմբակոծել Լէտսմիթը։ Ուրիշ ո եւ է մանրամասնութիւն չկայ։ Զօր. Միթուէն ծանրապէս հիւանդ է եղեր։

—Հեռագիրք կ'ըսեն թէ Մանչի նաւատորմը հրաման ընդունած է Ցունվ. 31ին մեկնելու։ Նաւատորմը Ձիպրալթար պիտի երթայ, այս պահուս հոն գտնուող նաւատորմին յաջորդելու, ի այս վերջինը հաւանարար Բարկոյա պիտի երթայ։

—Տրրպանէն ալ կը հաղորդուի թէ ժէնէրալ Լէ Ջրյօք չոգենաւերուն տղայոց թողուեր են։

—Կառավարութիւնն որոշեց որ չեղոք նաւերով փոխադրուած եւ չեղոք նաւերուն հանդիսաներու յատկացուած պաշարները պիտի չգրաւուին, իրաց առեալ այն պարագան երբ այդ չոգենաւք բեռնաւորեր ունին հաստատող թէ պաշարները թշնամիին սահմանուած են։ Այդ պարագայի մէջ պատերազմական մաքսանենգութիւն պիտի նկատուին այդ ապրանքները։

—Անգլիոյ պանքան իր զրամագլխի սակը %ին 6էն 5ի իջեցուց։

—Մորթզարանն ի նիստ հրաւիրուեցաւ Ցնվ. 31ին։

—Այսօր թագուհւոյն նախագահութեան ատկ նախարարաց խորհուրդ մը գումարուեցաւ։ Տրուած որոշումներն յայտնի չեն։

ՈՒԱՇԻՆԿՏՈՆ.—Մերակոյսին մէջ արտաքին գործոց նախարար Մր. Հէյ յայտարարեց թէ կ'ուզէ Անգլիան լուսաբանել Ամերիկայի մէջ պիտոյ կարծեաց վրայ։ Առաջարկեց որոշում մը քննարկել յայտարարող թէ Անգլիացւոց կողմէ ամերիկեան առագաստանաւերու գրաւումն օրինաւոր է։ Այս որոշում մերժուեցաւ։

ԼՈՐԻՆԶՕ-ՄԱՐՔՈՒԻԶ.— Բորդուկալի ստիկանութիւնը ահնմանապրիչն կատարեալ գաղտնի բանմնթիւն Բորդուկէզներ որք Թրանսվալ կ'երթային Գէշերներուն միանալու։ Այսուհետեւ արգիլուած է ահնմանապրիչն անցնիլ, առանց մամնաւոր թոյլատուութեան։

ԲԱՐԻԶ.—Ցրանսայի Պանքան իր գրամագլխի սակը %ին 4½էն 4ի իջեցուց։

ՎԻԵՆՆԱ.—Հանդարտական պատրաստութեան յանձնաժողովն ընդունեց գրաւել գետաոներու սահմանուած վարկը։ Մ. Բալէյ յայտարարեց թէ կառավարութիւնն արեւելեան օրթոտոքսներու դէմ պայքար չի մղուիր, անոնց պահանջմունքներն անիրականալի են։ Պատրաստ է հաչտարարութիւն ի գործ գնել, բայց առկն բանէ առաջ, բոլոր դատաստութիւններն հատատուած ըլլալու պարտաւոր է։

ՊԵՐԼԻՆ. — Լրագրաց մեծ մասը կը հաւնին Մ. Պիւլովի ճառին, զոր արտասանած էր Վիլհելմ կայսր առջեւ, ի վեր հանելով Գերմանիոյ համար արտասէր ծովային մեծ պատրաստութիւն մ՚ըլլալու հարկը։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՊՕԷՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ԵՐԿՈՒԱՏԵՐ ՄԵԾԱՄԵԾ ԿՈՐՈՒԱՏՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 12 Ցունվ. —Լէտսմիթի վերջին կռուին մէջ, Անգլիացիներուն կորուստն է 14 սպայ սպաննուած եւ 34 սպայ վիրաւորուած, 800 զինուոր սպաննուած եւ վիրաւորուած։ Պօէրներէն հազար հոգի կորմնցուցած են, սպաննուած ու վիրաւոր։

—Բրեզորիայէ Ցունվ. 6 թուով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ բուռն ճակատամարտ մը եռաք Պօէրներէ դրուեր են Լէտսմիթի վրայ իշխող սարահարին ու բլուրներէ։

—Ձրոյց կը չրջի թէ Անգլ. կառավարութիւնն որոշած է Ցունվ. 31ին չարժման մէջ դնել նաւատորմը։

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷՒՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՊՐԻՒՔՍԷԼ

Դրամագլուխ ֆրանք 2,500,000 — *Դրամատուն ընկերութեան, Գրէտի-Լիօնէ*

Ընկերութիւնը կապահովագրէ տներ, բնակութիւններ եւ վաճառքներ խիստ չափաւոր գիներով

Գործակատար — Ք. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ

Գործակատար Պուրսայի համար պատասխանատու Երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին — *Ղազարիա, Մէրքէսանի փողոց, Ձէտիտ խան*

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ — ԱՐՇԱԿ ՕՒՆՃԵԱՆ

ՏՐՔ. Ս. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄՍԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՌԵՐԱ 396

Եաճնի գարէջրատան վրայի յարկը (ճիշդ Զքպուքճեանց դէմ)

Ամէնատարողի գործ ակռաները մէկ անդամէն կը լեցնեմ. ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ վիճակուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեմ, յար եւ նման բնականին, գէմքի ձեւաւորութեան, բան տարիքի, ծամողութեան, եւ ազատ արտասանութեան երաշխաւորելոյ։

Թմրեցուցիչ գեղերու եւ ամենագործածելի ազդանիւերու միջոցաւ, առանց ցաւի առամնահանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունիմ։

Ց. Գ. Վերջ մը տալու համար Ցաճախորդաց դանդատներուն, հրապարակաւ կ'ազդարարենք թէ ՄԵՆՔ Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ։

AU CROISSANT D'OR

CARL MALIK

Constantinople, 46 Galata, Rue Tunnel

ՈՍԿԻ ՄԱՀԻԿ

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ խիստ դիւրամատչելի պայմաններով կը ծախուին յաճախապահակայ եւ բիւրեղեայ առարկաներ, լամպարներ, ջահեր, արծաթ ապօծ ափսէներ, սկահակներ, ընտիր տեսակի սնոտիներ, սրուակներ, եւ այլն։

Գիմեցէ՛ք ու գոհ պիտի մնաք։

ՔԱՐԼ ՄԱԼԻՔ

Կ. Պոլիս, 46, Ղալաթիա, Թիւնէլ փողոց

Ա. Տ Ա. Ն Ա. Ց Ի Ն Ե Ր Ո Ւ Ն

Առանձին «Ծաղիկ»ի գործակալ ընտրած ենք Յարութիւն էֆ. Յ. Զաքմաքճեան որուն պէտք է դիմեն բաժանորդ դրուիլ ուզող Պատ. Ազգայիններ։

ՆԷՎԱԶԷԼԻՆ

ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ հրաշալի դեղ մրն է որ կատարելապէս կը բուժէ ՀԱՐԲՈՒԻՆՆ ու ԻԶՁՈՒԻԱԾՔՆԵՐԸ։

ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ արագ եւ անվրիպական ազդեցութիւն մը կ'ընէ, բնաւ վնասակար հետեւանք չունի ու չատ դիւրաբեր կը դործածուի։ Տղաք ալ կրնան գործածել զայն։ Մեծաւ օգնութիւն ժամանակ նիծ առաջ իրենց գործածուի ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ բնաւ մէկը հարբեցած չըլլար եւ ո՛չ ալ իշցուցած։

ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ որչափ առնն պահուի, չարաբեր եւ մեկը ընչաքի աճապարէ զայն գործածել ա՛նչափ չատ կը բժշկուի հարբուխին։ Ցայտնի է թէ չնչառական գործարանները հիւանդութիւնները, Թոքատապը, Թոքախտը, կրծախտը եւլն անխտիր Թողուած հարբուխի հետեւանք են։

ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ այս կարգի հիւանդութիւնները կ'աղատէ մարդս, բուժելով հարբուխը։ Անհրաժեշտ է որ ամէն տան մէջ դտնուի։

ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ պէտք է գործածել հետեւեալ եղանակով։ Նէվազէլինը պատրաստող պրօակը վարի կողմէն սեմսել եւ բերնէն մայթքած հիւթէն բրնձի հատիկի մը չափ իսկոյն քթին մօտեցնել ու քթամխոտի պէս վեր քաշել, օրը հինգէն մինչեւ քսան անդամ կրկնելու է։ Գինն է 1 ֆր։ ԸՆԴՀ. ՄԲԱՆԱՆՑ ՖԱՐՄԱՍԻ ՍԱՆԹՐԱԼ ՊԻՐՒ ԲԼԱԺ (Ֆրանսա)։ Կը ծախուի մայրաքաղաքիս դեղագործներուն եւ դեղավաճաններուն քովէ Գլխաւոր մեներայոցներն են Պոլիս, Թաուսպեան եւ Մկիպճի, Սերբեճեմ «Թոբջիան» դեղատունը, Իզմիր Գանգիճի ու Բիւճիքճեան դեղատունները եւ Պահչէ-Գարու Մէրճանիճեան դեղատուն։

Զգոյշ եղանակին տակիւ երբ հարբուխը ա՛նչափ յաճախապէս կ, մեր բնիկ-ցողներուն կը յանձնարարենք ՆԷՎԱԶԷԼԻՆԸ։

ՁԵՐՄԱԿ ԳԱՄԵԼԻԱ.

ՄԱՐՏԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Պոլիս, Սուլքան Համամ Եկեղի Ձամի փողոց թիւ 3

Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին Ձիրան եւ ամէն եղանակի յարմար ամէն տեսակ Բարիզեան կերպասներ, վայելուչ Ճաշակով ու դիւրամատչելի գներով։ Դիմեցէք եւ գոհ պիտի մնաք։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ Ա. ՍԱՏԱՆԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՍԱՏԱՆԵԱՆ

Ղալաթիա, Համալ-զատա Խան

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամէն օր եւ ամէն գիշեր միեւնոյն թուղթ չպղ է

կը տպէ ամէն լեզուով եւ ամէն տեսակ տառերով տեսարաններ, հայուեցողիներ, նամակագրաց ձեւակերպ Հայտանեկան հրատարակչական, եւ այլն, շքեղ ու մատչելի սակարկութեամբ։

ԳԻՆՆԵՐԸ ՇԱՏ ՁԱՓԱՒՈՐ ԵՆ — ՊԱՄՊԱԿԻՆ ԵՒ ԴՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԷՈՒՆՅԱԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄ. ՊԱՆԵՐԱՑԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈՐԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժէթուղթ, եւ այս արժէթղթերու գնումը կը կատարուի իրենց դիմեն համեմատութեամբ տոկոսի 20 դրչ.էն մինչեւ 100 դրչ. արչեալ դումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը տակի առած քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու եւ չհանուած պարտեզները դանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կու տայ։

Ստորեւ նշանակեալ արժէթղթիկներն գնողները երբ առաջին վճարումն ընեն, արժէթուղթն իրենց յանձնած ըլլալու մասին մերձակ մը կը տրուի մեր կողմէ տարեդրուած եւ դրոշմուած։ Ապէ զատ, արժէթղթին ինչ ցոյց տուող ուրիշ յանձնացուիր մ'ալ կը տրուի, այնպէս որ գնողը նոյն առնելն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով՝ չհանած դումարը ամրողջապէս կրնայ առնալ, որովհետեւ նոյն իսկ առաջին վճարման թուականէն լուսն արժէթուղթը իրեն կը պատկանի։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն ազդեցիկ անդամ այս վիրաբերութեանց չնորհիւ, կրնայ արժէթղթի տէր ըլլալ, եւ յայտնի է որ տոկոսի 20 դրչ.ի վճարումն մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով եւ ամէն գոհատարդի անձերու դիւրամատչելի ըլլալով հանդերձ՝ ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը չհանելու, եթէ երբեք չհան ալ, իր վճարումներուն չնորհիւ յատկելիացին արժէթղթի տէր պիտի ըլլայ որ իրեն համար չհան ազդիւր մ'է։

ՆԱԽՈՒ ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ	Տարեկան վիճակահանութիւն	Տարեկան վիճակեցեալ պարգեւներ գումար	Տարեկան առասպելի տոկոս	Արժէթղթ. գնման համ. տոկոս-վճարելի գումար.
Յոյն. ազգ. դրամ. արժ. թղթ. % 4 տոկ.	3 անգամ	300,000	16 ֆր.	100 դրչ.
Գաղիոյկապատ. » % 3 »	6 »	1,060,000	15 »	100 »
Եգիպտոսի » » % 3 »	12 »	1,500,000	7½ »	50 »
Բոմպելի Երկաթղ. » անտոկոս	6 »	3,660,000	—	20 »

ԳԱՐԱՄՈՒՍԱԼ ՓԱՊՐԻԳԱՍԸ

ՄԱՂԱԶԱՂԱՐԸ

Պատ քէրթէ փապրիգատան հէր մէկմէկ վէ ալէլ խուսուս պէրէքէ պիր չօք հէնի գուժաչարքմդ կէլմիչ ուրու Պիր գաչ սէնէէտէն պէրու իթտա օյունան իսլահաքի վէ թէչտապերի ճէտիսէ սէմէրէքի օլարագ, պու ակֆաքի գուժաչարքմդրդն նէֆաէմի վէ մէմանէքի կէօրու լմկէ չայան ուրու Պինայէն ալէյհ մաղալամդրդա բաղսկի պուչրաճաղ գէլմիրդն էզհէր ճրէկի մէմիուն գալաճաղդր թէչին խաերիդ Հէր նէ գաաբ պու սէնէ եունդն ֆիւտիը էվրօրտատա հիւգուչ էլլի նէապէլիմէ մէչրաղդը իմմմիշ խաչ, ֆապրիկամդրդն վաղքդյա խիար վէ իզհար իմմմիշ օլաուաղդա քիւլլիկէրի նիւն սայէսինէ, ֆապրիկամդրդա իսկ օյունան գուժաչարդրդն ֆիյաթդրը ատա թէչրադդը իմմմիշ վէ էսկի ֆիյաթ իլդուչ սաթըլմադատա ուրու։

Մաղաղալարքմդրդա հէր նէվ գուժաչ, չուհա, չայաղ վէ ապալարդն էնվայրի մէմճուա օյուդ, հէմ բէյտաքէնէ վէ հէմէ թօփտան սաթըլմադատա ուրու, վէ պէօյուք քիւչիւք, սիմիչ վէ ասկէրի հէր նէվ էյպիսէ հաղդը վէ ըսմարյատա իսալինէ մահսուա այրուճա թէչրնիհանէմդրդ տահի վար ուրու։ Մաղաղալարքմդրդ Սթամպոլդա Պաղչէ գարուսդնատա, Նիշանթաչ Գարագոլհանէսի գարչուսդնատա Սթամպոլդնեան իսանըտատա ուրու։ Թիյսթիյար մաղթու ուրու, Թաչրատան նիւճունէ, Թալէպ իսկէնտիրիւր Գաղընչար իչնէն տահի ֆիսատանդրդ, մանաԹօլդ վէ սայիր էմէքդիք հէր նէվ գարիճ վէ հաւանչադ վէ սայանդրդը գուժաչարքմդրդ վար ուրու Հէր բիւթիւէչէ այիտ ֆօրմալը էլսիհէչէր տահի իսալ իմմմիշդիր։

Պաղը էլսիհէչիդր վէ այագատա գուժաչ վէ էլսիհէչ սահմանար քէնտի չիւրիւք մալլարդրը սիւհուլէնդէ սիւրմէք իչուն, Գարամուսալ ֆապրիգասը մամուլաթրնատան օյուսդունու իստահա իչդէչիքէրինի կէօրէվլիսդ իչխիրմէքտէ օյուսդրնատան, ո կիսիվէրինի իւրիմաթմէնա ալատանմայընդը։ Պաղդյար տա ֆապրիգամդրդ մամուլաթրնատն նէֆեսէմինի կէօրէրէք, Մմէկքէթիմիզէ պու կիսի նէֆես գուժաչդրդն գապրի իսալ օյուսդուճունա իչնամայօրդար վէ մաթլապա էվրօրտա գուժաչդը սահմադրդը իստահչէ գատար վարարչդրդը իսկար օյունմադատա ուրու։ ֆիլհագրդա պու տա ֆապրիգամդրդն թէչրադրդնա պիր ակլիդ օյապիլդր իսէ ոէ, մաղաղալարքմդրդա քէնտի մամուլաթրդրմդան պաչդա մալ սահթսմադատա ուրու Աքսինի իսդուչ իսէն գահա չիրքինիդ թատարֆնատան պիր պիւճուք մի քատֆան վէրիլճէկնէն գահիան իլան իսէրիդ։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (80)

ԹԻՒՔ ՍԱՒ

ՍԵՒ ԱԴԱՄԱՆԴԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

Է

Ծ Ո Խ Ը Ա Կ Ր

Մառախլ,

Դիտե՛մ ձեր պահեցրած տեղը եւ անսալով վրէժիս ձայնին՝ ձգած եմ Բարիզը՝ ձեզ ձերբակալել տալու համար։ Կը տեսնէք թէ ո՛րչափ անկեղծ եմ։ Բայց վերջին պահուն, կը վարանիմ. կը յիշեմ Ֆէռնանի նկատմամբ ձեր ունեցած սէրը։ Տարակոյսը մի՛ւս գաղ է հոգւոյս մէջ այն օրէն ի վեր, ուր ձեր բարեկամը՝ Տաճիվէ ա՛նչափ եռանդով պաշտպանեց ձեզ իմ քովս։ Ու հիմա մտածում մը սիրտս ունեցած է մաքիս մէջ։ Թերեւս այդ աղջկան անմեղ է, թերեւս անմե՛ղ է. գուցէ։ Եւ այս է իմ վախերս։ Բայց ինչո՞ւ համար պահեցրած էք, ինչո՞ւ համար ինքզինքիդ համարձակութեամբ չէք պաշտպաներ, ինչո՞ւ, ինչո՞ւ . . .

*Զեզ ոտիկանութեան յանձնելէ առաջ, որոշեցի ձեզի հետ տեսնուիլ։ Տիտիէ եւ հօրաքոյրս լռնի կ'ընկերանան, բայց ա՛նչափ իմ վրաս կը պատրուսան որ առանց լսու հակառակելու՝ կատարելագործ լռնի կը հետազոտին։ Այս պիչեր ժամը երկուքին ձեզի կ'սպասեմ. անպատճառ եւ կէ՛ք. գռները բաց են, ո՛չ ոք պիտի կասկածէ։ Նամակիս հետ մէկտեղ մեր ատենագիր Նամակիս հետ մէկտեղ մեր ատենագիր Նամակիս հետ մէկտեղ մեր ատենագիր